

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državni zbor.

(Češka obstrukcija. — Körberjeva grožnja. — Stranke in češka obstrukcija. — Gospodska zbornica. — Razpust poslanske zbornice?)

Češka obstrukcija je torej začela in že včerajšnja prva seja je dokazala, da parlament v tacih okolnostih ne more dolgo zborovati, da bode začetku zasedanja sledil prav kmalu konec.

V včerajšnji seji poslanske zbornice so Čehi obstruirali na ta način, da so predlagali po dvakratno glasovanje o vsaki peticiji, katero so njih poslanci izročili. Teh peticij so že v prvi seji predložili blizu 3000 in oglasilo se je še pred sejo kacic 50 čeških gubernikov, da bodo pri teh peticijah govorili. Že samo s predlaganjem, da se glasuje o peticijah, preprečijo Čehi lahko vsako drugo obravnavanje več tednov. V včerajšnji seji so stavili samo sedem takih predlogov, in seja je bila pri kraju. Predsednik Fuchs je pokazal, da ima nekaj humorja, naznanivši, da se bo v današnji seji nadaljevalo z dnevnim redom, to je z glasovanji o peticijah.

Vlada je včeraj predložila svoje načrte glede uredbe jezikovnega vprašanja na Češkem in na Moravskem. Ministrski predsednik jih je utemeljeval z daljšim govorom, a predsednik Fuchs mu je dal besedo, še predno je začel naznanjati došle peticije, ker bi sicer dr. Körber sploh ne bil prišel do besede.

Ministrski predsednik je rekel, da je vlada predložila svoje načrte v namen, da zagotovi mir v državi. Pojasnil je vsebino zakonov in potem ob živahnem ugovarjanju Čehov — „Reichsraths Correspondenz“ je zamolčala vse češke medklice — ponudarjal, da je finančni položaj države, ker so porabljeni prihranki iz prejšnjih časov, postal jako kritičen. Ako se potrebna sredstva ne dovolijo pravočasno — je rekel dr. Körber — odklanja vlada v naprej vsako odgovornost za posledice, ki morajo

iz tega nastati. Zbornica naj začne o vladnih predlogih čim prej razpravljati, da se odpro vrata narodnostnemu miru.

Končal je Körber: „Zbornica ima pravico vprašati, kaj se zgodi, če bi vladne predloge ne bile sprejete. Odgovarjam na to že sedaj: S svojimi skromnimi sredstvi bomo skušali obstoječo ustavo ohraniti in se vladi pristojnih pooblastil poslužili le v toliko, v kolikor je to za ohranitev države in za upravo neizogibno potrebno. Meni se zdi, da je tudi najbolj pobijani konstitucionalizem še vedno veliko več vreden, kakor povratek h kakim takim oblikam zakonodajstva, ki izključuje sodelovanje narodov. Vlada ni in ne bo dala takega povoda, da bi bilo opravičeno, onemogočiti parlamentarno delo in vzlic vsem težavam upa, da se zbornica loti dela.“

Govor ministrskega predsednika ni vzlic grožnji, da se bo vladalo s § 14. napravil nikacega vtisa na Čeha, kakor ga niso napravile od krščanskih socialistov vzporedne demonstracije. Krščanski socialisti bi radi s terorizmom prisilili Čeha, da odnehajo od obstrukcije ali da zapuste parlament. To je jako nevarna igra. Če dvignejo krščanski socialisti dunajsko ulico proti Čehom, sledil bode temu takoj odgovor v Pragi in v drugih čeških mestih. Sicer pa uvažujejo Čehi že, če bi ne kazalo v slučaju, ako bi se omejevala njih poslanska svoboda, sprožiti predlog, da se prenese državni zbor z Dunaja v kako drugo mesto, kateremu predlogu bi morali pritrčiti vsi pošteni poslanci.

V klubih se je razvilo jako živahno življenje. Češki klub je sklenil obstrukcijo z vsemi proti 18 glasom. Načelnik Engel je bil baje proti obstrukciji, a ker je propadel, se je baje odpovedal načelstvu. Stališče Poljakov je bilo pojasnjeno že na shodu v Lvovu. Včeraj so nemški klerikalci se odločno izrekli proti obstrukciji. Zvečer je imela Slovanska zveza seja, a

njen sklep glede češke obstrukcije še ni znan. Pričakuje se z veliko radovednostjo. Slovenski poslanci so jedni, več drugi manj odločno proti Čehom in stoje na strani vlade. Dalmatinski narodnjaki in Malorusi so proti temu, da bi klub podpiral češko obstrukcijo. Za podpiranje Čehov so prav za prav samo hrvatski pravaši, katerih je pa premalo v klubu, da bi mogli v katerem koli oziru odločevati.

Nemške stranke so z vladnim načrtom jezikovnega zakona zadovoljne, a da to prikujejo, hočejo načrtu navidezno nasprotovati, ker ne določa nemškega državnega jezika.

Gospodska zbornica je imela včeraj seja, v kateri pa je samo kvotno deputacijo volila, potem pa se hitro razšla.

V parlamentarnih krogih se je včeraj govorilo, da je postal razpust parlamenta neizogiben. Vlada hoče baje državni zbor razpustiti takoj, ko bo končano delegacijsko zasedanje. Verjetno to ni, zakaj nove volitve bi spravile še veliko več radikalnih elementov, nemških, čeških in poljskih v zbornico, kakor jih je sedaj, ter bi bila vlada v še težavnejših razmerah, zlasti ker preti največja izguba mandatov ravno najboljšim njenim prijateljem, nemškim klerikalcem in nemški napredni stranki.

Vinska klavzula.

(Govor posl. Ivana Božiča v deželnem zboru kranjskem.)

Leta 1891. nastal je bil po vseh vinorodnih krajih Avstro-Ogrske, zlasti pa po njenih južnih krajih, na Tirolskem, Slovenskem in tudi v Dalmaciji precej velik vihar zaradi takozvane vinske klavzule, katero je nameravala naša država v trgovinsko in brodersko pogodbo z Italijo sprejeti.

Ta razburjenost je umevna, ako se pomisli, da je pretela od sprejetja te klavzule našim vinogradnikom velika katastrofa in udarec, katerega ne bi lahko prenesli.

Tega mnenja pa ni bil dunajski parlament, ki je ostal gluhi in slepi za vse prošnje in peticije, s katerimi so ga društva in dežele preplavljale, in je v dotično trgovinsko in brodersko pogodbo z Italijo sprejel določilo, ki se tako le glasi: (čita). Naša centralna vlada tolažila je avstrijsko vinogradništvo s tem, da Italija ne bo izkoristila tega določila, saj je že prej tako določilo obstajalo, ne da bi ga bila Italija proti Avstriji izkoristila.

Toda ta obljuba se je, kakor bom pozneje dokazal, temeljito izjalovila, in jako optimistično je bilo od strani vlade, pa tudi od strani vinogradnikov, ki so njenim obljubam verjeli, kajti položaj je bil takrat tak, da je bila Italija prisiljena, iskati v Avstriji družega trga za svoja vina, katerih ni mogla več izvažati na Francosko.

V pojasnilo bodo najboljšje služile nastopne številke: Od leta 1878.—1887. izvažala je Italija na Francosko, kamor je imela do tedaj še odprto mejo, vsa svoja vina v približni množini do 3 milijonov q. Naravno je, da takrat Italija še ni silila v Avstrijo, da je imela že takrat izgovorjeno dotično klavzulo, ki velja še danes.

Naravno pa je tudi, da se te pravice do takrat še ni posluževala, prvič, ker je producirala približno le za 20 milijonov hektolitrov vina, kar se da tolmačiti s tem da so ji pridelek uničevale različne trsne bolezni, zlasti grozdna plesnoba, in drugič zaradi tega ne, ker je imela, kakor sem že omenil, odprt trg na Francoskem, kamor je vso svojo nadprodukcijo izvažala. Od leta 1887.—1891. pa so se razmere precej premenile. V tem času se je namreč po jedni strani produkcija italijanskih vin na dvojno mero pomnožila, namreč na okroglo 40 milijonov hl., na drugi strani pa je začela Italija izgubljati francoski trg, kajti leta 1888. je Francija zaprla svoje meje za uvoz italijanskih vin, vsled česar je bila zdaj s svojo dvojno produkcijo 40 milijonov hl vina najedenkrat brez svetovnega trga. Posledica temu bila je ta, da je italijansko

LISTEK.

Naša Talija.

(Konec.)

Toda blagajničar ugovarja. „Kadar igramo „Od stopnje do stopnje“, mora policija ljudi odganjati od blagajne, kadar je na repertoarju „Sin“, je parter na pol prazen“... Dobro. To dokazuje, da je v Ljubljani dosti gledališkega občinstva, ali premalo umetniško čutečega. In to jezi „Dramatično društvo“. Za boga, saj jezi pisatelj in umetnike tudi! Ali je morda užitek, pol leta ali še dalje zastavljati svoje najboljše moči, da se spiše dramo in potem že pri premijeri videti prazne se-deže in lože? Ali je za igralca vzpodbujevalno, z vso marljivostjo študirati ulogo, poglobiti se v karakter njen, z navdušenjem nastopiti, potem pa igrati pred napol praznim domom?... Gotovo ne, kakor bi blagajni koristilo, da pride toliko občinstva gledati „Izmajlova“, kakor „To dekle“, tako bi bilo to tudi pisateljem in igralcem všeč. „Dramatično društvo“ in umetniki, oziroma literati imajo toraj skupen interes, in tedaj je logično, da bi morali tudi skupno delovati. Menim, da to ne bi bilo pretežko, odkar imajo tudi poslednji svojo organizacijo v „Umetniškem društvu“.

Da je v ljubljanskem občinstvu jako

malo zanimanja za višjo umetnost, je pač naravno. Naše gledališče je še mlado, naša literatura tudi, druge umetnosti so se tako rekoč šele porodile. Bujnega umetniškega življenja na Slovenskem sploh še ni; odkod naj pride globoko zanimanje? Kdo je doslej umetniško vplival na Ljubljančane? Kje imamo višje izobrazbe? Celo med inteligencijo je primanjkuje, za gotovo pa v širših plaateh ljudstva. Razstav, muzejev, velikih umetniških produkcij, popularnih koncertov itd. nimamo; celo trivijalna izobrazba je nezadostna. Javnih bibliotek, javnih predavanj in podobnih priredb ne poznamo. Za boga, odkod pa naj se vzame to umetniško izobraženo, umetniško čuteče, kritično občinstvo?

Nimamo ga, ali občinstvo samo ni krivo, da ga nimamo, ker ni imelo nikdar prave prilike, da se vsaj nekoliko umetniško omika. Ali gledališče, ako hoče biti „Bildungsanstalt“, potrebuje take publike, in ker je še ni, mora gledati, da si je pridobi. Ker mora tudi umetniško društvo iti za tistim ciljem, je najbolj logično, da se dogovorita za skupno delovanje na osnovi skupnega, pomno izdelanega načrta. In ker njih lastna moč vendar še ne zado-stuje, da izvedeta ogromno delo, naj bi naredila kakšno akcijo, da tudi mestna občina, dežela, eventualno država kaj stori za povzdigo splošne izobrazbe z ustanovitvijo velike javne knjižnice, s tem, da

brezplačno prepuste potrebne prostore za javna predavanja itd. Izdajati bi bilo treba popularne, jako cenene spise, pojačati kontakt umetnikov in pisateljev z občinstvom, pridobiti časopisje za to, da bi se bolj intenzivno pečalo z umetniškimi vprašanji, odpreti kritiki široko polje, potem pa jo, kjer se pokaže objektivno, tudi uvaževati.

Ne mislim, da sem s tem povedal vse, kar bi se dalo storiti. Kadar bi se delo začelo, bi se obzorje bolj in bolj razširjalo in pokazalo bi se sto novih sredstev. To bi bil apel na občinstvo, ki bi gotovo več zalegal, kakor apel na pisatelje, ki ne bi bili pisatelji-umetniki, ako bi se udali takim svetom in vsvarjali, ne po svoji umetniški moči, nego po željah drugih. Gotovo vpliva občinstvo na umetnost; s svojim življenjem, s svojim mišljenjem, čuvstvom, delovanjem, s svojimi solničnimi in senčnimi stranmi ji podaje snovi, ki jih umetnik itak ne more najti drugje, kakor v življenju. Dalje pa ne sme segati upliv družbe. Pa tudi ne more, ker pisatelj, ako bi hotel, se ne bi mogel udati zahtevam, ki bi ne bile v skladu z njegovimi močmi, z njegovim mišljenjem in čuvstvom. Ako abstrahiramo od proizvodnje dvojbene vrednosti à la „Tri pare črevljev“, „Ali je to dekle“ in „Od stopnje do stopnje“, je vendar nemogoče ustrezati onim specialnim zahtevam. „Rokovnjači“ so se posrečili Govékarju, Ganglu se morda

ne bi bili in zato je bolje, da je napisal „Sina“. Nihče ne bode zameril „Dramatičnemu društvu“, ako bode negovalo dobro narodno igro, ali zato bi bilo krivično, izključiti pisatelje, ki znajo vsvariti lepo salonsko dramo, tragedijo iz moderne družbe ali kaj drugega, ali ne morejo uspešno tekmovali z avtorji ljudskih glum.

Končno pa se ne varajmo. Tudi veliki publikum ima okus, ki pa ravna po istih fizioloških pravilih, kakor okus posameznika. Toujour perdrix! Tudi najboljših ljudskih iger bi se občinstvo nasitilo, ako bi ne dobilo druge hrane. Uniformovanje torej ne bi samo ubijalo umetnosti, temveč bi kmalu tudi v blagajni postalo občutljivo. Sicer pa je brez obzira na to „Dramatičnemu društvu“ naloga, pospeševati in gojiti umetnost, v prvi vrsti domačo umetnost in te svoje naloge ne sme zamenjati s sredstvi. Kar se tiče domače umetnosti, mora se postaviti celo na najširšo podlago. Med tujimi literaturami lahko izbira, ali domače proizvode mora vzeti kakršni so, edini pogoj je, da so umetniški. Smešno bi bilo zahtevati, da mora priti vse na ljubljanski oder, ako je le slovensko napisano; ali ako ima literarne in dramatične vrednosti, tedaj mora biti delu pozorišče odprto, naj si je to socialna ali ljudska ali salonska igra, naj si je romantična, realistična ali pa dekadentna. Drugače se nam umetnost nikdar ne more razviti. E. K.

vino tudi doma popolnoma vso ceno izgubilo, ker sploh ni bilo za nadprodukcijo kupca.

Umevno je torej, da je Italija vse svoje sile napela, da si pribori drug trg in vrgla je oko v Avstro-Ogrsko. Ker se je imela l. 1891. trgovinska in broderska pogodba z Avstrijo ponoviti, napela je Italija vse sile, da se sprejme v pogodbo vinska klavzula, katero sem uvodoma omenil in prečital, katera klavzula pa je našemu vinogradništvu prizadela občuten udarec.

Nasledki so se takoj pokazali, kajti čim je bila klavzula sprejeta in pogodba odobrena, znižala je Italija takoj svoje carine na 5-77 frankov, in temu dosledno morala so avstrijska ministrstva za finance, trgovino in poljedelstvo z ukazom z dne 10. avgusta 1892. znižati carino za uvoz italijanskih vin od 20 gld. na 320 gld. S tem je seveda pala pri nas cena italijanskim vinom od 30 gld. na okroglo 10-11 gold. Posledice so pokazale, da je bil s tem oni jez, ki je do takrat obstal med Avstro-Ogrsko in Italijo z vinsko klavzulo podrt, kar se posebno jasno kaže v številkah o izvozu in uvozu. (Konec prih.)

V Ljubljani, 9. maja.

Češki radikalci.

V poslednji seji češkega deželnega zbora sta govorila tudi češka radikalca, posl. dr. Baxa in posl. Prašek. Dr. Baxa je razpravljal „zde“-vprašanje ter navedel besede, ki jih je govoril cesar v tej zadevi napram dr. Stranskemu med zadnjim zasedanjem delegacij. Potem je dejal dr. Baxa: Češki narod misli vedno na besede, katere je rekel cesar dr. Stranskemu. Ako se najvišja glava izpozabi do takih izrekov ter nam zagrozi s prekim sodom, ki zakonito nikakor ni utemeljen, potem ne moremo reči ničesar drugega, kakor da je to izraz cesarjevega srca, da je to njegovo staro sovraštvo do češkega naroda, in ne moremo si pomagati, ako je preverjen ves češki narod, da se je pojavilo v tistih besedah staro sovraštvo proti Čehom. Takisto se je cesar izpozabil ter zagrozil, da ne pozna v tej („zde“) zadevi nobene amnestije. Kdor je v poslednjih letih videl, za kakšne zločine in prestopke so se dajale amnestije, in kdor se spominja pri tej priliki cesarjevih besed, si stvari ne more razlagati drugače, kakor sem rekel prej. Vladajoči cesar ne daje amnestije, in češki narod je doživel slučaj, da je bil monarh vsaj enkrat mož beseda. Dr. Baxa je na to razpravljal državnopravno vprašanje in vprašanje samostojnosti češkega naroda, ter dejal, da se Nemci ne čutijo dovolj močne, da bi uresničili svoje velikonemške načrte. V Berlinu se morda odloči usoda habsburške dinastije, nikakor pa ne usoda češke države, in če bo kaj razpadlo, bo razpadla Avstrija, ne pa kraljestvo češko. Posl. Prašek pa je dejal: Mi vemo, da sedi na prestolu vladar, ki je Nemeč in ki noče, da bi bili mi z Nemci enakopravni. To moramo narodu povedati, da izvé, kje je korenina zla. Govoriti ne smemo vedno, kako dobri in lojalni smo. To ni resnica! Ne lažimo! Povejmo tja gori, da so bili sicer časi, ko je zlasti preprosti kmet, delavec in rokodelc s svetim spoštovanjem izrekal besedo „gospod cesar“, da je s svetim spoštovanjem zrl na njegovo sliko ter si objubljal od njega pravico in pomoč. A kaj vidimo danes? Danes ni več tistega svetega spoštovanja, zaupanja in cesarjeve slike so izginile nekam, na njihovo mesto pa so prišle slike naših rodoljubov Husa in Žiške. Prejšnjih čutov ni več med češkim narodom. Kakšno bi bilo pač srce naroda, ki bi poljubljalo roko onega, ki ga tepe z bičem! Mej narodom vre in mu treba le pripovedovati, da se v Avstriji z lepa ne doseže ničesar, in verjemite mi, da pride čas, ko se pokaže, da ima ta narod še nekaj krvi iz husitskih časov! (Vyborne-klici). — Ta dva govora sta priobčila tudi „Bohemia“ in „Neue Freie Presse“, od koder smo ju prevedli doslovno.

Kulturno napredovanje bosenskih Mohamedancev.

Te dni nam je došla 1. številka „Beharja“, lista za zabavo in pouk, katerega izdajajo bosenski Mohamedanci. List je leposloven in znanstven ter mu je urednik veleugledni hrvaški pesnik Safvet beg Bašagić, sourednika pa pisatelja Osman Nuri Hadžić in Edhem effendi Mula bdić. Protaktorja sta duševna vodje bosenskih Mohamedancev učeni hadži Mehmed Topfik

effendi Azabajić in veleodlični essad effendi Kulović. To je prvo odločno narodno glasilo bosenskih Mohamedancev, ki stremijo za tem, da si ohranijo vzlic moderni omiki in prosveti svoj narodni značaj in svojo narodno vero. „Islam i prosvjeta — to budi naš program, naše geslo, cilj i svrha našega rada, a taj program mora biti islamski program, naš rad islamski rad, rad vjerskog osvedočenja i ljubavi, rad za vjerski odgoj i prosvjetni preporek našega naroda“, piše „Behar“ v članku „Načela Islama i naš zadatak“ Osmana Nuri Hadžića. Program sarajevskega „Beharja“ je odločno hrvaški ter bode imel nedvomno najlepše kulturno uspehe, katere mora pozdravljati vsak Slovan. Mohamedanci v Bosni se pridobé tako za narodno delo, in narodna zavest se zanese z „Beharjem“ v najširše sloje. — Pevsko društvo „Prebivić“ blagoslovi na Binkošti svojo zastavo. Slavnosti se udeležé Hrvati iz vseh krajev ter obnové s tem bratstvo z mohamedanskimi brati v Bosni.

Vojna v Južni Afriki.

Maršal Roberts je poročal 6. t. m. iz Smaldeela: Danes zjutraj smo prekorali Vetriver in imamo sedaj svoje taborišče v Smaldeelu. Sovražnik se umika na vsej črti proti Zandrivverju in Kroonstadu. Burom smo vzeli maksimovski top in ujeli 25 mož. Na naši strani smo imeli 15 ranjenecov in enega mrtvega; 3 se pogrešajo. Reuterjev Office pa javlja, da so imeli Buri 40 mrtvih. V Smaldeelu so našli Angleži mnogo železniskega materiala, krmo za živino in žita. Most preko reke Zand je baje porušen. Londonski vojaški strokovnjaki menijo, da se bodo ustavili Buri pred Kroonstadom, k večjemu še pri Genevi, 51 milj severno od Smaldeela, kjer so hribi, ter potem ostavili Kroonstad in se umaknili končno za reko Vaal, kjer se bodo poskušali v defenzivi kakor ob Tugeli. Med Winburgom in Thabanehjem je še nekaj burskih čet, katere bodo Angleži poskusili ujeti. General Hunter se je pri Warringtonu združil z generalom Pagetom. Pozicije Burvov pri Thabanehju je zasedel general Rundle. Tudi operacije proti Mafekingju se nadaljujejo. Buri so se morali umakniti iz svoje pozicije pri Fourteenstreams. Angleži taboré na severnem obrežju reke Vaal. Brigada Hunter pa namerava baje že v kratkem zasesti Klerkadop in Potchefastroom ter s tem tudi vdreti v transvaalsko ozemlje. Tako bi stali Angleži že na severnovshodnji in severni strani na tleh Transvaala. Buri imajo pred Mafekingom okoli 3000 mož. Angleški general Plumer, ki vodi vso rešilno akcijo, je stopil z obleganim Mafekingom baje potom golobov v zvezo. — Iz Rusije odrine te dni večji oddelek prostovoljcev Burom na pomoč. Stroški ekspedicije so z 12.000 rublji že pokriti ter so jih žrivovali meščani Orla. V Kronstadtu je blagoslovil protohierej odhajajoče prostovoljce z besedami: „Pojdite z Bogom in branite s svojimi prsi nesrečne, krivično preganjane Bure. Naj vam nakloni Bog, da se vrnete s častjo in veseljem iz boja, ali pa da junaško padete ter si priborite nevenljiv venec slave!“

Dopisi.

Od Drave, 5. maja. (Ptujске razmere in župan Ornič.) Ti ubogi, Josip Ornič! Kako se Ti meni smiliš! Kako globoko sočutje in sožalje vzbuja Tvoj sedanji britki, nestrpni, pereči položaj! Tvoji krasni lepaki z napisom „Jožef Ornič — Ptuj — parno pekarstvo, trgovina s soljo, moko in z drugimi drobnimi rečmi“, in Tvoj krasni podpis na teh lepakih: „Za mnogobrojni obisk prosi ter beleži s spoštovanjem Jožef Ornič“, niso našli milosti pred strogim tribunalom gospoda Wolfa!

V tisočeri izvodih si jih dal raztrositi med slovenske ptujске okoličane, ki se še niso potopili v grmečih valovih germanskega morja; hotel si z njimi, temi krasnimi plavimi, žoltimi, rudečimi lepaki ugonobiti in zdrobiti neprijetnega Ti konkurenta, gosp. Petra Majdiča v Celju! Hudobni duh maščevanja se Te je polotil; srd, osveta, peklenska zavist Ti je omamila Tvoje blago srce, Tvoj bister pogled, Tvojo kipečo dušo, Tvoj nedosežen razum! In sedaj pride — pride angelj z ognjenim mečem v osebi g. Hermana Wolfa, razkrinka Tvoj obraz, Ti dokaže, da si slepar. Te dvigne kvitko, kazajoč razgretemu občinstvu v Mariboru Tvojo nagoto in goloto, pljane Ti v obraz

in urnebesni „pfui“ iz tisoč germanskih grl zadoni proti Tvoji vzvišeni, častitljivi osebi! Sam večni Wotan v svoji neskončni dobroti in njegov prorok g. Hermann Wolf, imejta usmiljenje z ubogim, pomilovanja vrednim „Jožefom Orničom“! „Lasst, Hermann, genug sein, des grausamen Spiels!“ Glejta, kako se ta črviček zvija pred Vama; kako se peha in v potu svojega obraza trudi, da Vama dokaže svojo pristno „nemško nacionalnost“ — seveda, saj je rojen v Hraštovcu v Slovenskih goricah —; kako švigajo telegrami v Gradec in nazaj, zahtevajoč „Stellungnahme“ in „Vertrauensfrage“; kako se napejta in moleduje, da bi dokazal, da je iz „gospodarskih ozirv“ storil tisti glavni smrtni greh z nesrečnimi slovenskimi lepaki in krasnim podpisom „Jožef Ornič“ — na nekem listu bil je baje podpisan celo z „Ornič“ — sam Bog bodi milosten sodnik njegovim potrti, do smrti žalostni duši.

V svetem evangeliju se poroča, da vlada v nebesih večje veselje nad jednim spokorjenecem, kakor nad 99 pravičnimi. Če se bode g. Hermann Wolf po tem svetopisemskem načelu ravnal, in če se bode on s tem potolažiti dal, da bodo gosp. Orniču zveste ptujске ovčice votirale neskajljeno zaupanje in udanost, je po vsem tem, kar pišejo „Tagespost“ in „Tagblatt“, prav in resnobno dvomljivo. Kdor nevpogljivost in neukrotljivost generalissimusa Wolfa pozna, sme osvedočen biti, da bode vkljub vsem kratkim in ponižnim besedam „spokorjenega“ Orniča zagrmel nad njim blizo tako-le: Da bi bil mrzel ali gorek, bilo bi prav; tako pa, ker si mlačen in popustljiv (— ti šmentani gospodarski oziri in slovenski lepaki —) Ti pljunem v obraz in Te izobčim iz srede svojih izvoljenih. In mi ptujski Slovenci moramo pritrditi tej sodbi, dasi tudi je kruta, drakonična in neizproсна. Slovenski renegač, slovenski odpadnik, slovenska izdajica ne zasluži druge usode. Na sramotni oder z njim! Naši vrli okoličani, ki se vendar-le polagoma začenejo dramiti, se prav srčno smejejo „Ornikovim“ lepakom. Pa ne samo g. Ornič zasluži to kazen, to sramoto, to nečast. Tudi naši Sadniki, Sellinschegi, Kollenzi, Slavitschi, Straschilli, Muchitschi, Leposchi et tutti quanti niso nič boljši, nič vrednejši, nič poštenejši od g. Orniča. To so vsi jednih gor list brati med seboj, po krvi, po duhu, po mišljenju; tudi ti čislajo slovenski jezik iz „gospodarskih ozirv“. Da bi ga v mestno šolo uvedli kot učni jezik — Bog ne daj; to bi bil greh in sramota. Ker pa ti nesrečni „gospodarski oziri“ vendar zahtevajo, da se slovenski odjemalci v domačem jeziku nagovarjajo in obdelujejo, pa ti modrijani semtertje pošiljajo otroke v slovensko okoliško šolo. Glej slučaj Blanke. In „narodni“ nadučitelj jih z veseljem v svojo zaščito in vzgojo sprejme. Tužna nam majka!

Mi si pa za te junake à la Sadnik, Sellinschegg, Kollenz, Slavitsch, Straschill, Leposcha, Muchitsch in druge njim sorodne klaverne viteze ter ultragermanske Tevtone ne želimo ničesar drugega, kakor veliko število Petrov Majdičev. Bog jih živi!

Samodržec Wolf naj uporablja Ornikove in Straschillove slovenske lepake za prvi steber mostu do — Adrije. Ta bo držal bolj nego kri in železo.

Dravus.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. maja.

— Osebnosti. Trgovinsko ministrstvo imenovalo je višja poštna oficijala gg. Leopolda Verhovca in Jerneja Grošelja c. kr. poštama kontrolorjema v Ljubljani.

— Ali zopet po stari praksi? Višji državni pravdnik v Gradcu, g. Steiner, je te dni umrl, in justična uprava ima nalogo, da mu poišče primerne naslednika. Ali bo tudi v tem slučaju obveljala stara navada pri oddajanju najvažnejših služeb, ali se bo tudi v tem slučaju postopalo po stari praksi, da se uvažujeta samo le protekcija in politiško mišljenje, prezira pa sposobnost? Z obžalovanjem moramo konstatovati, da se je zlasti v zadnjem desetletju zgodilo mnogo slučajev, da se je pri imenovanju višjih, pa tudi nižjih sodnih uradnikov jemalo v prvi vrsti v poštev politiško mišljenje in sploh vse drugo, samo ne sposobnost, kar je silno oškodovale ugled justice. Stavili bi glavo, da se bo tudi v tem slučaju

poskušalo, postaviti na mesto višjega državnega pravdnika kakega trdega Nemca, tudi če v jezikovnem oziru ne bo sposoben za to važno službo. Pokojni Steiner je znal vsaj za silo, četudi prav slabo slovenski, a že pod njim je urad trpel, že pod njim se je pokazalo, da je absolutno potrebno, da mora višji državni pravdnik slovenski prav tako dobro znati, kakor nemški. Višji državni pravdnik mora revidirati vse akte in tudi če hoče, ne more tega dela vestno in pošteno opraviti, ako ni jezika popolnoma zmožen. Koliko je slovenskih aktov, to vedo gospodje v Gradcu najbolje! Zato pa bi bil že čas, da poneha tista stara praksa pri imenovanju uradnikov, ki je povzročila že toliko zla. Ponehala bi toliko laglje, ker je dandanes dovolj v vsakem oziru sposobnih, politiško popolnoma nekompromitiranih kandidatov, ki so zmožni obeh jezikov. Ako je justični upravi sploh kaj na dobri justici, postavila bo na mesto višjega državnega pravdnika moža, ki uživa splošno zaupanje in je zmožen obeh jezikov, naj bo potem že Nemeč ali Slovenec, v nasprotnem slučaju bomo vedeli, da vladi ni nič na dobri justici, na poštenem pravosodju, nego da ima tudi pri imenovanju tacih sodnih funkcionarjev samo politične namene pred očmi.

— Plagiati „Slovenskega Lista“. V 17. številki „Slovenskega Lista“ je urednik g. A. Koblar priznal, da so bile v 16. št. „Slovenskega Lista“ priobčene štiri pripovedke res ukradene iz „Vrtca“ (l. 1892.). S tem je uredništvo priznalo, da se je zgodila literarna tatvina v smislu § 467. kaz. zak., in bi imel avtor, gosp. Fr. Govékar pravico to tatvino ovaditi ter zahtevati, da se urednik kaznuje, in da razen tega plača odškodbo, kakor jo določa omenjeni paragraf. Govékar pa tatvine doslej ni ovadil in tudi ni zahteval odškodnine, — dasi bi bilo uredništvo „Slovenskega Lista“ to nedvomno storilo, ako bi storil tako tatvino n. pr. kak sotrudnik „Slovenskega Naroda“ — nego se je zadovoljil le z neovrznim dokazom (št. 96. „Slovenskega Naroda“), da je „Slovenski List“ plagiral. G. A. Koblar zvrča sedaj krivdo na nekega anonimnega izanskega kmeta. Vsakemu je na prosto dano, da verjame, ali živi na Igu res kak tak „kmet“, ki je stilistično tako spreten, da bi znal Govékarjeve dijaške literarne poskuse tako prirediti in deloma celo izboljšati, kakor je bilo videti iz sporedno prijavljenih pripovedk (v „Slovenskem Narodu“ št. 96.) Tak „kmet“ je vsekakor bela vrana, in čuditi se je, da že davno ne sedi v uredništvu „Slovenskega Lista“. Toda če je tudi res kak „kmet“ iz „Vrtca“ uzmal rečene povesti, je vendar zato odgovoren list, zakaj šele s tem, da je list priobčil povesti, je bila tatvina izvršena. Koliko pa je g. A. Koblar odgovoren za „Slovenski List“? Dejstvo je, da je g. A. Koblar glavni urednik in glavni lastnik „Slov. Lista“, ter da brez njegove vednosti ne pride v list nobena stvar. Zategadelj pa je g. A. Koblar, če res ni vedel, da so tiste pripovedke ukradene — o čemer pa ima seveda lahko vsak svoje mnenje — kot glavni urednik nasproti javnosti moralno in kot lastnik materialno odgovoren. Če bi bil g. Govékar tožil „Slovenski List“, kakor ima po § 467. kaz. z. popolno pravico, bi bilo uredništvo, ki je v 16. številki svojega lista tatvino priznalo, nedvomno obsojeno, in plačati bi moralo tudi odškodnino. Taka je resnica, katere vse jezuitsko zavijanje g. A. Koblarja ne spravi več s sveta. List, ki „plonka“ sam, naj ne bo nesramen lažnjivec ter naj ne krade — razen feljtonov — še časti poštenim literatom!

— „Dramatično društvo“. Na večerajšnjem nadaljevalnem občnem zboru so bili izvoljeni v odbor gg.: dr. vitez Bleiweis, prof. Hubad, sodni adjunkt Milčinsky, blag. kontrolor Rozman in dež. tajnik dr. Zbašnik. Gosp. Hubad je izjavil, da sprejme vodstvo gledališča samo za jedno leto. Obžaloval je, da je pri nas toliko ljudi, ki samo razdirajo, a kadar treba zidati se odtegujejo, in izjavil, da takoj odstopi, če se bo zopet „ščuvalo z neutemeljenim zabavljanjem.“

— Na ces. kr. moškem in ženskem učiteljskem v Ljubljani se začne pismeni zrelostni izpiti za ljudske šole dne 23. maja, vsposobljenostni izpiti za otroške vrtnarice dne 11. junija, za ženska ročna dela pa dne 18. junija.

— „Ljubljansko učiteljsko društvo“ priredi jutri, 10. t. m. izlet na Vrhniko s popoldanskim vlakom (155). „Gostje dobro došli!“

— Jour-fixe „slovenskega umetniškega društva“ bo noč 1/3. uri. Vspored: predavanje o grofu Tolstom, glasba in petje.

— Državno podporo v znesku 1400 kron je dovolilo poljedelsko ministrstvo za napravo vodovoda v občini Studenec pri Hrenovicah.

— Škratica na Viču razsaja zadnji čas med otroci jako hudo. V kratkem jih je umrlo 9. Predvčerajšnjim so bili trije mrličji. Z načinom kakor se „ogledujejo“ mrličji, pa Vičani niso zadovoljni.

— Iz litijskega okraja se je v mesecu aprilu izselilo v Ameriko 28 oseb.

— Županom v Celju je zopet izvoljen znani Stiger, podžupanom pa še bolj znani Rakusch. Izvoljena sta bila sglasno. Bržčas je obč. svet celjski s to izvolitvijo hotel pokazati, da odobrava, kar sta ta dva moža počejala za časa obiska čeških visokošolcev v Celju.

— Učiteljsko društvo za Ptujski okraj priredi v četrtek, dne 17. maja 1900 svoj letošnji majniški izlet v Gornjo Poljskavo, kjer se kot gost udeležijo zborovanja slovenjebistriškega društva. P. n. udeležniki se zbirajo zjutraj do 9. ure na Pragerskem, potem pa skupno odidejo, oziroma se odpeljejo v Gornjo Poljskavo. Podrobni dnevni red objavi imenovano bratsko društvo. Kdor se udeleži skupnega obeda, ali se želi s Prageskega peljati, naj blagovoli to naznaniti gosp. Josipu Sabatiju, nadučitelju v Gornji Poljskavi najpozneje do 15. maja. Tudi mariborsko učiteljsko društvo se na Pragerskem pridruži. Odbor vabi p. n. društvenike in druge šolske prijatelje prav vljudno na ta izlet.

— Zopet italijanska šola v Podgori. Dne 3. t. m. se je pri goriškem okrajnem šolskem svetu, in sicer na ukaz deželnega šolskega sveta komisionalno razpravljalo o neobdijetne italijanski šoli v Podgori, — ne glede na utok minolega leta pomnožnega okrajnega šolskega sveta na upravno sodišče. Šolska uprava ima pač mnogo skrbi za to šolo, katero hoče po vsej sili zopet sklicati v življenje, v kljub neštokrat dokazanemu dejstvu, da v celi Podgori ni za obstanek te šole postavno število italijanskih otrok. Deželni šolski svet hoče vstreti italijanskim nestrpnim, katerim je s šolo združen političen smoter poitalijančevanja slovenske mladine, in jim oskrbeti z nova italijansko šolo v naši slovenski Podgori, — a nujnišo potrebo slovenske šole v Gorici pa popolnoma prezira in dopušča, da si morajo Slovenci v mestu na lastne stroške vzdrževati svojo šolo, ako hočejo, da ne ostanejo njihovi otroci brez šolskega pouka! V Podgori štejejo in štejejo slovenske otroke in šteli so jih že šestkrat z namenom, da bi našli dovolj — odpadnikov menda in zaslišavajo slovenske stariše, da je že gorje, — v Gorici pa, ko imajo živ dokaz, da je slovenskih otrok dvajsetkrat več nego v Podgori italijanskih, pa ne štejejo in nočejo šteti! Ali ni že davno potekel obrok (osem tednov), v katerem bi morala mestna uprava preskrbeti Slovincem šolo v mestu? Kako naj imenujemo tako postopanje?

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 28. aprila do 4. maja je dela iskalo 20 moških delavcev in 56 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 12 moških delavcev in 42 ženskih delavk, 119 delavcem se je nakazalo 77 odprtih mest in v 51 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 14 moških in 37 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 4. maja je došlo 1247 prošelj za delo in 990 deloponudeb, ter se je skupno 1736 delavcem nakazalo 1125 odprtih mest in je bilo v 651 slučajih delo tudi sprejeto. Delo ali službe dobe takoj 1 galanterijski klepar, 1 mizarški pomočnik, 1 mesarski pomočnik, 5 konjskih hlapcev, 1 volovski hlapec, 2 kravarja, 3 trgovaške prodajalke, 2 učenki za šivilje, 5 gostilniških kuharic, 3 navadne kuharice, 2 sobarici, 5 deklic za vsako delo, 1 žena k otrokom 3 natakariice na račun 2 navadni natakariice, 5 deklet za domača dela. Vajenci za razne trgovine in obrte.

— Glas iz občinstva. V nedeljo je bil v Zvezdi promena koncert. Tu se je zopet pokazalo, kako dobro bi bilo, če bi kdo postavil stole v Zvezdo. V drugih me-

stih je to že davno uvedeno. Tam se plačuje od stola nekaj krajcarjev, a podjetnik ima vendar čeden dobiček. Kaj ni nikogar, ki bi se pri nas tega lotil?

— Izpred sodišča. Danes se je pri dež. sodnji izvršila obravnava proti oženemu tercijalou Fr. Pikuzu, o katerem smo svoječasnno poročali, da je zlorabil učence, ki so bili pri njem na stanovanju. Obtoženec je na učence vplival z grožnjami in celo z brahialno silo. Nesramnik je bil v tajni obravnavi obsojen na tri leta težke ječe, poostrene z jednim postom vsak mesec, dočim so bili učenci, ki so bili tudi obtoženi, po izvršnem govoru zagovornika g. dr. Tekavčiča oproščeni.

— Velik preprij. Prejeli smo naslednji dopis: Prosim, izvolite včerajšnje notico, priobčeno pod tem zaglavjem, popraviti v toliko, da jaz nisem pretepal hišne posestnice gospe Josipine Lokarjeve, kar potrjuje že okolnost, da ni bila podana nikakva ovadba. Vnel se je bil pač preprij mej njo in menoj, a ljudje so napravili iz tega komarja celega slona. — Francesco Cascio.

— Žené, nikar ne hodite po moža v gostilno! Neka huda Trnovčanka je šla včeraj popoldne v neko trnovsko gostilno po svojega moža, ki je že cel ljubi dan popival, in ga je hotela spraviti domov. Prigovarjala mu je na vse mogoče načine, naj bode pameten in naj pusti pijačo, katere ima tako dovolj, a vse je bilo zastoj. Mož se ni premaknil od mize in od literčka. Sedaj je žena začela biti huda in je moža pošteno psovala in se je menda tudi zakadila v njega, tako da je moral priti gostilničar na pomoč, ki je ženicu prijel za vrat in jo vrgel pri vratih ven, da je padla in se pobila. Gostilničar pa je nahujskal še moža, da je prišel in dal ženi broc in par zaušnic, potem pa se je vrnil in pil naprej. Lep mož, lep gostilničar!

— „Oče naš“ ga je učil moliti. Dva razposajena fantiča — Franc Hribar, stanujoč v Prečnih ulicah št. 8, in Ivan Kolesa, mehanikarski vajenec, stanujoč v Hrenovih ulicah št. 18 — sta se včeraj na Sv. Petra nasipu ob bregu Ljubljance lovila in ravsala. Kolesa je ujel Hribarja in ga vlekel po bregu k vodi vlevajoč mu: „Oče naš moliti.“ Hribar pa ni znal ali ni hotel Oče naša moliti in zato ga je Kolesa vrgel v Ljubljano, da je bil do vratu ves moker.

— Fijakar-kolesar. Anton Godec, fijakar na Zaloški cesti št. 7, se je vozil včeraj zvečer z bicikelnom po Sv. Petra cesti tako naglo in neprevidno, da je pred Bončarjevo hišo zadrl v hrbet Petra Komarja, krojaškega vajenca na Poljanski cesti št. 66 in ga podrl na tla, fijakar sam pa se je prevrnil s kolesa.

— Polirja napadel je včeraj popoldne pri stavbi Slovske hiše na Poljanski cesti zidar Avg. Jevnikar iz Hradskega predmestja št. 25 in ga je hotel pretepati z volovsko žilo. Polir — Franc Mekinc — mu je ušel in se umaknil pretepu.

— Zgubil je včeraj med polu 9. in 9. uro dopoldne Anton Osredkar, posestnik v Polhovem gradu, na poti od Viča do tobačne tovarne rujava usnjato denarnico, v kateri je bilo 65 gld. (dva desetaka in 9 petakov).

* Trpinčenje vojakov. V soboto se je v Libercah na Češkem nadomestni rezervist Josip Novotny med vežbanjem umoril. Radi trpinčenja je obupal, vrgel nakrat puško proč, potegnil bajonet ter si ga zabodel v prsi. Potem je potegnil bajonet iz prs ter ga vrgel korporalu pod nogo ter se zgrudil mrtev. To je tekom treh tednov že četrti samomor vojaka v Libercah.

* Izdajalska slama. Pred tedni je prinesla z ledenimi ploščami pokrita Neva do Peterburga truplo okoli 60letnega moža, ki je imel s sekuro razsekano glavo ter je bil zadavljen z jermenom, ki ga je imel še okoli vratu. Ko so jermen odstranili, je padlo od vratu nekaj bilk slame. Te je mlad policist, Ivan Nikolajevič Preskov, pobral in spravil. Preiskava je dognala, da se piše umorjenec Jefren Ivanovič Šudakov, da je bil bogat kovač, ter da je bil na romanju. Njegova vdova je dejala, da ga je umoril bržčas kak romar. In res so našli nekega delavca, ki je bil valed epileptičje za delo nesposoben ter je zategadelj jako zanemarjen. Ta delavec Georgij Leontjev je spremljal kovača tja in nazaj. Razen tega

so našli pri njem v cunjjo zaviti zlatnik za deset rubljev, kakoršnih je nesel kovač seboj sto. Jasno je bilo, da je Leontjev kovača umoril, oropal in vrgel v Nevo. Toda delavec je tajil ter dejal, da sta se ločila s kovačem kot prijatelja. Kovač mu je dal zlatnik, ker mu je vso pot stregel in služil. Seveda ni Leontjevju nihče verjel, pač pa mu je verjel mladi policist Preskov. Ta je šel k ženi kovačevi ter jo vprašal, kje je njen umorjeni mož navadno spal. Pokazala mu je slamnato ležišče. Tedaj pa je vzel policist iz žepa tiste bilke, ki so se držale vratu umorjenega kovača, ko so mu vzeli tisti jermen, ter pokazal to slamo ženi, rekoč: „Ko si moža umorila, si pozabila na to-le slamo. Držala se je pod jermenom njegovega vratu. Ana Šudakova, v imenu carja te prijemljem kot morilko Jefrena Ivanoviča.“ Kovačica je vstrepeta in zaklicala: „Usmili se me, res sem ga ubila!“ ter se onesvestila. V preiskavi pa je povedala, da je ubila moža tisto noč, ko se je bil vrnil z romanja, ker ji je postal „dolgočasen“. Tako je bil Georgij Leontjev oproščen.

* Oporoka po fonografu. V New Yorku izhajajoči list „Araldo Italiano“ poroča, da je v Rochesterju umrl nedavno elektrik in inženjer Putman, ki je napravil par dni pred smrtjo svojo oporoko fonografskim potom. Vpričo svojih sorodnikov in notarjev je govoril v fonograf svojo zadnjo voljo. Potem je napisal na vosek vrtečega se vala besede: „To je moja zadnja volja“ ter se podpisal. Podpisali pa so se tudi priče. Tako imajo njegovi dediči sedaj govorečo oporoko. Ali se ta moda tudi vkorenini?

Književnost.

— Spise Antona Kosa-Cestnikova hoče zbrati in izdati gosp. Stjep. Franjin Bauer v Slatini. Vvod knjige bo natančen životopis tega pokojnega feljtonista „Slov. Naroda“. Cena knjigi je 1 K 30 vin. ter bo obsegala 10 tiskovnih pol. Kdor naroči 10 iztisov, dobi iztis brezplačno. Izdajatelj pozivlja rodoljubno občinstvo slovensko in hrvatsko, da se naroči na knjigo nemudoma, da se izdaja omogoči.

— „Slovansky Přehled“. Vsebinska 8. zvezka: Jaromir Borzsky: Z nejmłodši poesie slovinské. Dragotin Kette. Vzpominky I.—V. — Tam venku je snh. — Oton Zupančič. (S sliko.) Albertina. — Párek. — Verše. — Hi! — Nemocné rúže. — Gini. — Stary Kiš. Aureli Wiszar: Aleks. Świętochowski. Fr. Ilešič: Prešeren — Aškerc. (1800—1900). Jos. Ruda: Emanuel Tonner. Dr. O. Wagner: „Ephraims Breite“. Z Lužice. (Lužičan). Z Krakova (R. B.) Z Krajiny. (A. Dermota) Chorvatská (Jos. Milakovič). Adolf Černý: Jubileum H. Sienkiewiczze. Posudky a oznamy. Slované severozápadni. Itd.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 9. maja. Tudi današnja seja poslanske zbornice je bila viharna. Herold in Stransky sta ogorčeno protestirala, da hoče od krščanskih socialistov najeta sodrga na galeriji terorizovati poslance. Krščanski socialisti so hoteli Stranskega prevpiti in so razgrajali, kar se je dalo. Polemizujoč s Kaiserjem je Pacak v daljšem govoru razjasnil, kako je postopala nemška obstrukcija. Predsednik Fuchs je rekel, da nima sredstev, varovati poslance pred galerijo. Zbornica je začela potem po predlogih raznih čeških poslancev zopet z glasovanji po imenih o raznih peticijah. S Čehi sta glasovala tudi dr. Laginja in Baljak, katerima so Čehi pod vodstvom dr. Gregra priredili prisrčno ovacijo. Krščanski socialisti so mej glasovanji vprizorili več škandalov. Bielohlawek je nakrat zahteval, da mora zapisnikar posl. Hořica pri čitanju imen stati. Ker predsedujoči Prade tega ni zavrnil, kar je bila njegova dolžnost, je Hořica vrgel imenik poslancev proč in ni hotel več čitati. Mesto njega je vstopil drug zapisnikar. Glasovanja se nadaljujejo.

Dunaj 9. maja. Ministrski predsednik Körber je bil danes zjutraj ob 8. uri v avdijenci pri cesarju. Ob 9. uri je imel ministrski svet sejo, po-

tem pa se je Körber jako dolgo pogajal z voditeljem čeških veleposestnikov grofom Palfijem.

Dunaj 9. maja. „Slovanska zveza“ je izdala komuniké, v katerem pravi, da se je sinoči posvetovala o položaju, zlasti z ozirom na češko obstrukcijo, in sklenila posredovati, da se čim prej skliče parlamentarna komisija desnice. Dva načelnika zveze sta bila danes pri Jaworskem in sta ga vprašala, če hoče sklicati parlamentarno komisijo desnice, in če bi Poljaki bili pripravljeni, pripomoči v tako premembo vladnega jezikovnega načrta, da bi Čehi zamogli obstrukcijo opustiti. Jaworski je obljubil, da skliče parlamentarno komisijo desnice za jutri na sejo.

Dunaj 9. maja. Danes ob 3/4.2. popoldne so imeli zaupniki jugoslovanskih in nemških klerikalnih, dalje poljskih in čeških veleposestniških poslancev skupno posvetovanje, katerega se je udeležil tudi ministrski predsednik Körber.

Dunaj 9. maja. Danes zvečer ima češki klub sejo, katere se udeležijo tudi zastopniki kluba veleposestnikov.

Dunaj 9. maja. Poroča se, da je cesar dovolil nadvojvodi Franu Ferdinandu d'Este poročiti se s komteso Chotek.

Bruselj 9. maja. Tu se govori, da bo Amerika posredovala mej Angleži in Buri.

London 9. maja. Iz Mafekinga se poroča, da vlada tamkaj veliko pomanjkanje živil.

London 9. maja. Roberts javlja, da je jeden del angleške armade prišel do Zandrivlja, kjer je naletel na Bure.

Narodno gospodarstvo.

Shod o posvetovanju glede streljanja proti toči v Krškem.

(Dalje.)

Veliko jih je še, ki o uspehu dvomijo, med temi tudi nekateri meteorologi, kajti prvič se prav za gotovo ne ve, kako se toča tvori in drugič mislijo nekateri, da se toča dela v višini kakih 2 do 3 km nad nami, drugi in tudi jaz sam sem opazil, da se ista dela v višini kakih 800 do 1400 m, in to ozračje pretresejo strelji tako, da preprečijo tvorjenje toče. Glavno je, da imajo topiči nastavke, ter da se pravočasno strelja, to je, kakor hitro se pokažejo sumljivi oblaki, ali kadar prične v daljavi grometi, ker ti oblaki se pomikajo z veliko silo naprej. Za streljanje naj se porabijo bolj zanesljivi ljudje.

Na Laškem je napravila toča samo v enem letu za 35,000 000 lir škode in pri nas provzroči tudi velikansko škodo. Zato priporočam, da se tega vprašanja tesno oprimmemo. (Odobranje.)

G. vodja R. Dolenc pravi, da so v novomeškem okraju istotako prepričani o dobrem uspehu, prosi pa g. drja. Vošnjaka pojasnila, kako je vrejeno streljanje na Štajerskem, ker strelci na Kranjskem po nekoč neradi streljajo.

G. dr. Vošnjak pravi, da streljajo nekateri vinarji zastoj, drugim pa se plača po 30—50 kr. na dan. Sedaj pa bo vlada drugače uredila, tako da bodo nastavljeni v tem večji ljudje.

G. dr. Romih pravi, da v krški občini, kjer je že 17 postaj, kmetje sami streljajo; občina jim preskrbuje smodnik in stroški za tega se potem pokrijejo z nakladami na davke.

G. Žmavc, nadučitelj v Grižah na Štajerskem, prosi g. drja. Vošnjaka pojasnila, kako naj si občine omislijo potreben denar za te naprave. Ali naj se snujejo za druge.

G. dr. Vošnjak pravi, da se je v bistriški okolici zavezalo 40 posestnikov kupovati smodnik ter druge reči, in da vsak plača svoj delež; v Krškem se pa to dela z nakladami in nihče ne čuti posebne obremenitve s tem, ker pride na vsakega le nekaj krajcarjev.

G. Knralt, zastopnik hrvaške vlade, pravi, da so napravili tam 80 postaj in porazdelili stroške naprav med posamezne vinogradnike. Vsak je plačal 80 krajc., sedaj pa pride na vsakega komaj 20 krajc., stoji pa 80 dobro urejenih stacij. Znesek 20 krajc. za osebo ni pač veliko. (Dalje prih.)

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljenja. Originalna škatljica 2 K a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (11-7)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. maja: Gregor Wizjak, mestni ubogi, 79 let, Cesta na Loko št. 15, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 4. maja: Alojzij Lozar, dninar 48 let, bula. — Peter Kavšek, dninar, 55 let, jetika. — Fran Prašnikar, mizar, 29 let, jetika. — Franja Zarnik, gostija, 66 let, blaznost. Dne 5. maja: Ana Okorn, hišina, 25 let, prisad.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zvečer	726-8	12-0	sr. jug	del. oblač.	4-4 mm.
9.	7. zjutraj	727-7	9-7	sr. zahod	pol. oblač.	
	2. popol.	727-5	16-7	sr. zahod	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 15-1°, normala: 13-1°.

Dunajska borza

dne 9. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 K	80 h
Skupni državni dolg v srebru	98	35
Avstrijska zlata renta	117	—
Avstrijska krona renta 4%	98	—
Ogrska zlata renta 4%	116	95
Ogrska krona renta 4%	92	45
Avstro-ogrsko bančne delnice	17	76
Kreditne delnice	727	50
London vista	242	75
Nemški drž. bankove za 100 mark	118	30
20 mark	23	68
20 frankov	19	26
Italijanski bankovci	90	95
C. kr. cekini	11	38

Učenec

(871-4)

vsprejme se takoj v špecerijsko in delikatesno trgovino **Kham & Murnik.**

Delavnica s stanovanjem

posebno pripravna za mizarja ali kolarja, z dvema sobama in kuhinjo, se odda za avgustov termin. (920-2) Več se izve v gostilni Gradišče št. 6.

Najboljše in najcenejše pleskarsko olje in les vzdržujoče sredstvo je in ostane (632-4) že nad 20 let preizkušeni **CARBOLINEUM** patent Avenarius. Pred ponaredbami se svari! Carbolineum-tovarna R. Avenarius Amstetten Dol. Avstr. Pisarna: Dunaj, III./1, Hauptstrasse 84. V Ljubljani ga prodaja J. Spolarič.

Jako fini, prve vrste piščanci za ocresti in peči, kakor tudi zajamčeno sveža kurja jajca

v poljubnih množinah se dobivajo vsak dan pri tvrdki (933-1)

H. Fajdiga

v Ljubljani, na Dolenski cesti.

Nezaslišano! Čudovito! 240 komadov za samo gl. 1-95

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarjem, 1 krasna kravatna igla s simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1/2 ducata platnenih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 usnjati denarni mošnjiček, par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovejše fačone, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manšetnih, zavratniških in naprsnih gumbov, 1 krasno toaletno zrcalo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder Krakau L/M

Poštno predalo št. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (938-1)

Najboljši bosenski kalcijev karbid

po gl. 22- za 100 kg., vsaki kg daja zajamčeno 290 — 320 litrov plina.

Glavna zaloga:

Edgardo Priester v Trstu, Acquadotto 8. (854-6)

Zastopnik za Kranjsko in Spod. Štajersko

Ivan Gorup

Ljubljana, Šelenburgove ulice 1.

Gotov uspeh

imajo splošno priznanje

Kaiser-jeve

karamele iz poprove mete

proti nedostanku apetita, želodčnemu bolu, slabemu in pokvarjenemu želodcu.

Pristne v zavojih po 25 vin. pri Mr. Ph. Mardetschlaeger-ju v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mostu, pri Ubaldu pl. Trnkóczy-ju in v deželni lekarni Milana Leusteka v Ljubljani. b (1919-12)

Preklic.

S tem preklicujem vse žaljive besede, katere sem govoril proti **Josipini Lavrenčič**, prodajalki otrobov v Ljubljani. (934-1)

Anton Sternad.

Išče se dober

pomočnik sobnega slikarstva.

Zasluzek po dogovoru. Pismena zglasila sprejema

Janez Turšič

(916-2) sobni slikar v Cerknici pri Rakek-u.

Na graščini Radelštajn pošta Bučka na Dolenskem je na prodaj 18 težkih, pitanih volov.

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).

Železniska postaja — pošta in brozjav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelec, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrnini in kostenini v členkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douche — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnišvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštne prosto

(746-4) oskrbnišvo kopališča.

Prošnja!

Častito občinstvo ponižno prosim, ako bi mi moglo kaj pomagati, ker ležim že leto dni bolan; poleg tega imam pa še 4 nepresrbijene otroke živiti in oblačiti, star sem pa že 76 let. Zato bi prosil častito občinstvo za pomoč! Spoštovanjem

Anton Volč

(935)

Stranska pot št. 11.

Kdor želi kupiti pristna

istrska vina

iz najboljših krajev po lokalnih cenah od 15—18 kr., naj se zanesljivo obrne pod šifro „Strogo pošteno“ poste restante Pulj 2. Postrežba točna in le po uzorcih.

Café-Restavrant Švicarija (Tivoli).

V četrtek, dne 10. maja t. l.

vojaški koncert.

Izvaža godba c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 20 kr.

Vsako nedeljo in praznik od 8. do 11. ure zjutraj zjutrajni koncert.

(Vojaška godba.)

Vstopnina 10 kr. Otroci prosti.

Ob jednom si usojam najljudneje opozarjati, da se cene jedil in pijač povodom koncertov ne povišajo. Jedila in pijače v največji izbiro po najzmernejših cenah.

Za mnogobrojen obisk prosim

z velespoštovanjem

Fric Novak

restavratör.

Najcenejše in najsolidnejše nakupovališče za sukneno in volneno blago

je samo pri firmi (468-19)

Jakob Theumann

Brno, Rotovška ulica 12.

Bogato asortirane vzorčne zbirke za gg. krojaške mojstre gratis in franko. Velika izber najnovejših in najmodernejših tu- in inozemskih izdelkov. Stalna zaloga črnega blaga, uniformskega blaga za uradnike, veteranska, gasilna in druga društva, za livreje itd. itd. Vzorec gratis in franko.

Ženitna ponudba.

(895-2)

Trgovec, kristijan, 30 let star v nekem glavnem mestu, lastnik jedne izmej največjih in najbolje poslujočih špecerijskih trgovin, že več let na tem mestu, se želi zarad možitve seznaniti z gospodično iz dobre hiše s primerno doto 8000—10000 gl. Resne ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Slov. Naroda“ pod naslovom: Resno mišljeno (Ernstgemeint) Nr. 36.

Pozor!

Podpisana tvrdka opozarja svoje p. n. naročnike na to, da gosp. **Fran Zeman** ni več njen agent in da torej tudi ni več opravičen v njenem imenu stavljati prodajnih ponudeb.

Zaloga ostane ravno ista kakor poprej, torej kdor si želi kak stroj nabaviti, naj se obrne direktno na tvrdko.

Karol Kavšek-a nasl. Schneider & Verovšek

trgovina z železnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 18.

(936-1)

Oddelek za sukno firme

Kastner & Öhler v Gradcu

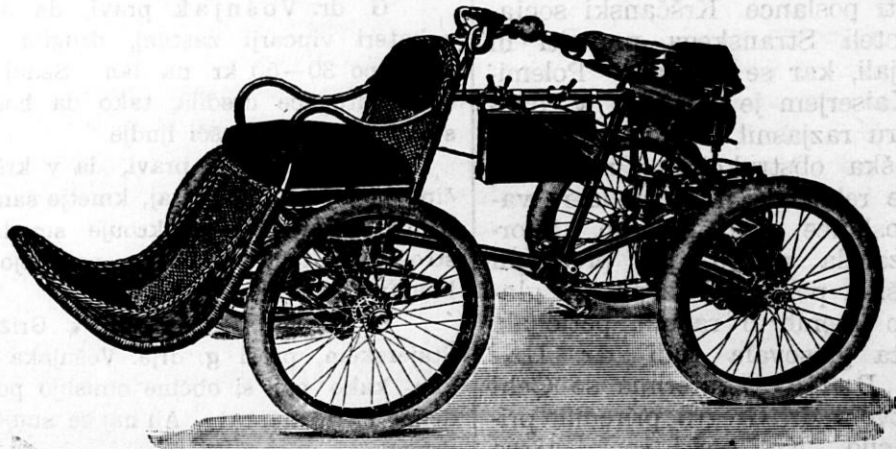
ima največji sortiment

(426-20)

pristna štajerskega lodna

Priznana najboljši izdelki iz zajamčeno čiste ovčje volne. Modno blago; črno in modro blago za obleke za gospode. Vzorec franko.

Novost! Motorni voz Novost!

prevozi v eni uri lahko 35—40 km. in praktičnemu vozniku izbornu funkcijonira ter porabi jako malo gonilnega materijala.

Motorni voz se lahko razdere in premeni v drugo obliko. Konstrukcija vsakdo hitro razume ter se navadi varno voziti. Motorni voz je jako po ceni, da si ga nabavi lahko vsakdo, kdor ga potrebuje za trgovska pota in za sprehod.

Za trpežnost in dobro funkcijoniranje jamčim ter lahko izvršim vsa najtežja popravila v svoji z električno silo po najnovejši modi opremljeni delavnici.

Kdor kupi motorni voz, se brezplačno pouči, kako ravnati in voziti z njim.

Z velespoštovanjem

(932-1)

Glavni trg 9. **JOSIP KOLAR** Glavni trg 9.